

[illegible]

The diagram consists of three overlapping circles arranged in a triangle. Each circle contains text describing a type of research and its relationship to the others.

- Top Circle (Basic research):**

Basic research is the foundation of all research. It is the study of fundamental principles and concepts. It is the most theoretical and abstract type of research.
- Bottom Left Circle (Applied research):**

Applied research is the study of specific problems and issues. It is the most practical and concrete type of research. It is the study of how to solve real-world problems.
- Bottom Right Circle (Translational research):**

Translational research is the study of how to take the findings of basic and applied research and use them to develop new treatments and interventions. It is the study of how to move research from the laboratory to the clinic.

Arrows indicate the flow of information and influence between these types of research, showing how basic research informs applied research, which in turn informs translational research, and how translational research can feed back into basic and applied research.

Industriálna revolúcia 18. storočie 1850-1914	VS.	1. svetová vojna 1914-1918
priemyslová politika	VS.	národná politika

```

graph TD
    A((1950 - 1960  
industrializace  
Slovenska)) --> B((1960 - 1968  
regionální  
aspekty  
ekonomického  
vývoje))
    B --> C((70. léta  
centrální  
plánování  
znehodnocení))
    C --> D((80. léta  
ekonomický  
útlum))
  
```

poválečné plánování v Československu

středisková soustava osídlení

vznikla až s výstavbou železniční sítě
 (1845-1880)
první
 koncentrací obyvatelstva, vznik tzv. **osídlových**
 středisk
 soustava osídlení je hierarchická a rozvětvená
 (včetně tzv. **centra** a **periferie**)
 (včetně tzv. **centra** a **periferie**)

sídelní aglomerace

vznikla postupně
 vlivem **průmyslu** a **obchodu** a **transportu**
 (včetně tzv. **centra** a **periferie**)
 (včetně tzv. **centra** a **periferie**)

hlavní průmyslová centra:

- Praha, Brno a Liberec
- v úhlavních pásmích Ostrava, Podkrušnohoří, Kladenská a v oblasti Plzně

vývoj osídlení v první polovině 20. století:

- vytvoření poměrně řídké sídlové sítě nad 10 000 obyvatel
- stagnace městských sídel menší velikosti

poválečné hluboké disproporce v rozložení výrobních sil

první momenty masové výstavby navazující na převládající modernismus
 dvouletý plán 1947-48

Nová státní škola
 (1947-48)

autor: prof. Karel Mosler
 architekt: Karel Mosler
 stavební firma: Státní podnik, Praha

Nová státní škola
 (1947-48)

autor: prof. Karel Mosler
 architekt: Karel Mosler
 stavební firma: Státní podnik, Praha

celkový nízký výkon stavebnictví v rámci dvouletého plánu
 počase 1948 centrální výstavba a projektování - vznik Československých státních
 obvodů a Státního projektu

[illegible]

bydlení (a průmysl) jako symboly "socialistické modernity"

kontext: poválečný hybrid literárního a vizuálního umění
rozvíjení estetických a ideových aspektů socialistického realismu

```

graph TD
    A(modernistická tvorba modernistická umělecká tvorba) --> B(socialistický realismus)
    B --> C(umělec přetvářel se v inženýra)
    C --> D(efektivní socialistický stát)
    D --> E(umělec přetvářel se v inženýra)
  
```

Územní plánování a urbanismus

poválečné plánování v Československu

průběh industrializace v českých zemích

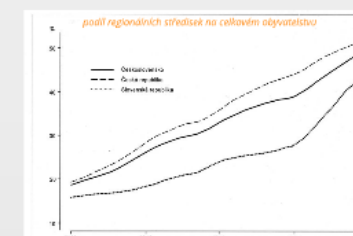
hlavní průmyslová centra:

- Praha, Brno a Liberec
- v uhelných pánvích Ostravska, Podkrušnohoří, Kladenska a v oblasti Plzně

vývoj osídlení v první polovině 20. století:

- vytvoření poměrně řídké sítě sídel nad 10 000 obyvatel;
- stagnace městských sídel menší velikosti

poválečné hluboké disproporce v rozložení výrobních sil

Tab. 2.1.3: Vývoj podílu na % regionálních středisek na obyvatelstvu České republiky a Slovenské republiky

Kategorie středisek (populace regionální střediska v letech 1900)	1880	1890	1900	1910	1921
Česká republika					
1 000,0 +	3,38	4,23	5,05	5,97	6,82
500,0 - 999,9	2,24	2,54	3,14	4,18	5,08
100,0 - 499,9	2,58	2,28	3,62	4,30	4,73
50,0 - 99,9	4,82	5,84	6,56	7,21	7,89
20,0 - 49,9	6,07	6,38	6,48	6,72	6,93
Celkem	15,49	21,83	24,55	30,38	35,73
Slovenská republika					
1 000,0 - 999,9	2,70	2,81	2,92	3,40	3,68
500,0 - 499,9	3,78	4,07	4,24	4,67	5,01
100,0 - 99,9	3,12	3,46	3,57	3,82	4,27
20,0 - 49,9	6,17	6,36	6,47	6,69	7,13
Celkem	15,77	16,70	17,20	18,58	20,11

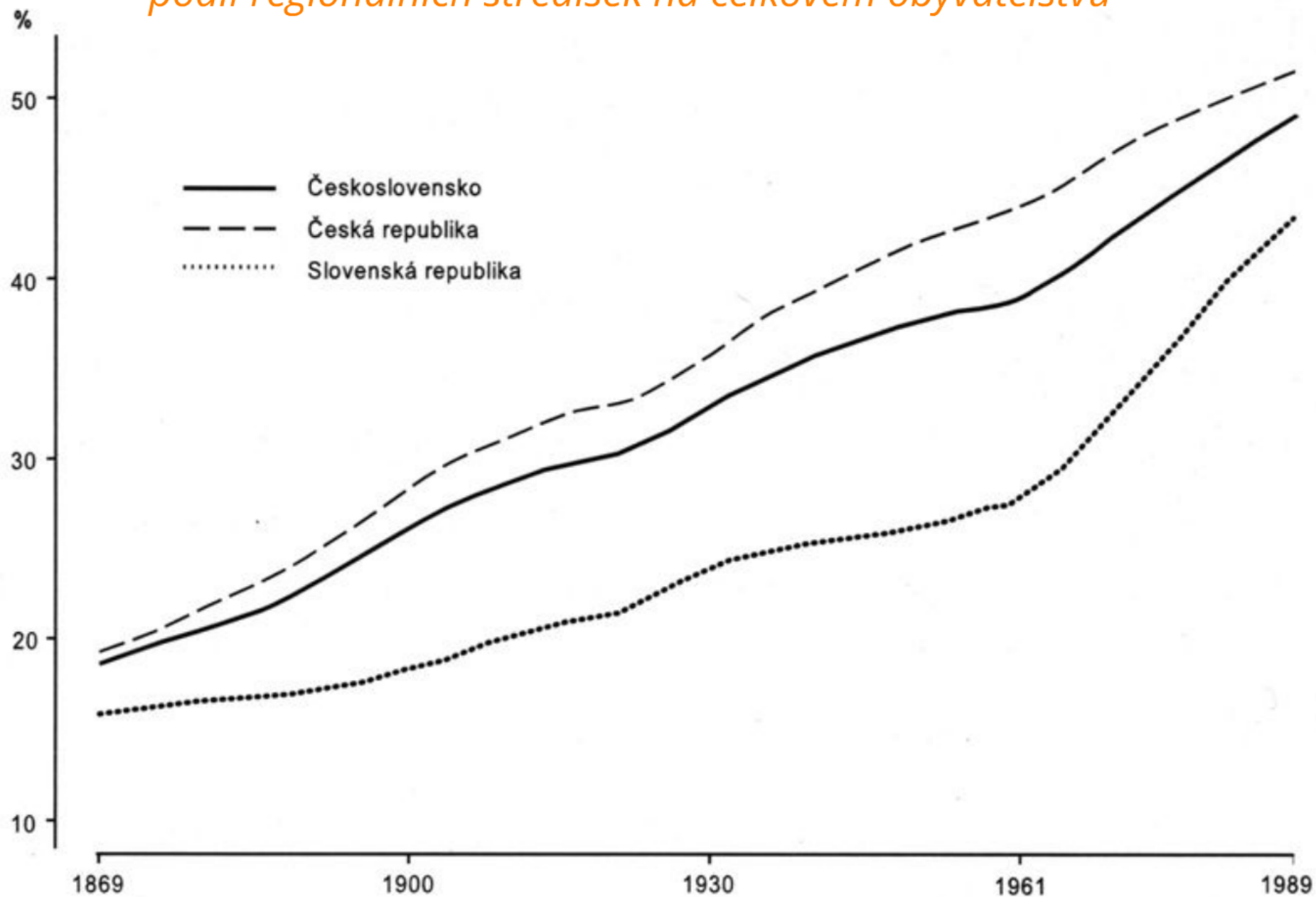
Tab. 2.1.4: (pokračování)

Kategorie středisek (populace regionální střediska v letech 1900)	1930	1950	1961	1970	1980	1989
Česká republika						
1 000,0 +	8,89	11,89	11,84	11,63	11,49	11,71
500,0 - 999,9	8,86	7,11	7,83	8,95	9,14	9,36
100,0 - 499,9	5,51	6,51	6,81	7,40	8,15	8,47
50,0 - 99,9	8,91	8,84	9,25	10,08	10,90	11,21
20,0 - 49,9	6,06	7,41	7,81	8,99	9,81	10,48
Celkem	35,53	41,76	43,54	48,74	49,49	51,53
Slovenská republika						
1 000,0 - 999,9	5,12	6,08	6,25	6,74	7,62	8,30
500,0 - 499,9	6,07	6,00	6,72	8,36	10,02	11,30
100,0 - 99,9	9,02	9,22	9,75	10,65	12,25	13,38
20,0 - 49,9	7,58	8,73	8,86	10,14	12,34	14,28
Celkem	25,79	28,03	27,58	31,89	38,23	43,46

Tab. 2.1.4: Rádovostní (měřiková) diference ve vývoji rozmístění obyvatelstva

Hodnocená jednotka	Jednotky vnitřní diference (počet)	Územní koncentrace obyvatelstva (H)						
		1869	1890	1910	1930	1950	1970	změna H ¹
Česká republika	Kraje 1960-1990 (7)	58,0	58,8	60,2	62,1	62,9	63,9	5,9
Česká republika	Kraje 1949-1960 (13)	58,9	60,5	63,1	64,5	67,0	68,1	9,2
Průměrný kraj 1960-1990	Okresy 1960-1990 (10)	58,9	61,1	64,8	66,8	69,2	70,9	12,0
Průměrný kraj 1949-1960	Okresy 1949-1960 (14)	59,8	62,3	66,7	68,5	72,2	74,5	14,7
Mikroregion Mladá Boleslav	Subregiony (11)	66,3	68,0	73,6	77,1	78,7	81,0	14,7
Průměrný subregion	Obce (11)	64,1	65,3	65,4	65,5	67,6	67,9	3,8

podíl regionálních středisek na celkovém obyvatelstvu

Tab. 2.1.3: Vývoj podílu (v %) regionálních středisek na obyvatelstvu České republiky a Slovenské republiky

Kategorie středisek (komplexní regionální velikost 1980)	1869	1880	1890	1900	1910	1921
Česká republika						
1 000,0 +	3,58	4,25	5,05	5,97	6,62	7,29
500,0 - 999,9	2,24	2,54	3,14	4,15	5,00	5,51
100,0 - 499,9	2,68	3,20	3,62	4,30	4,73	5,06
50,0 - 99,9	4,92	5,54	6,26	7,21	7,80	7,93
20,0 - 49,9	6,07	6,30	6,48	6,72	6,93	6,94
Celkem	19,49	21,83	24,55	28,35	31,08	32,73
Slovenská republika						
500,0 - 999,9	2,70	2,81	2,92	3,20	3,60	4,08
100,0 - 499,9	3,78	4,07	4,24	4,67	5,01	5,42
50,0 - 99,9	3,12	3,46	3,57	3,82	4,27	4,55
20,0 - 49,9	6,17	6,36	6,47	6,69	7,13	7,30
Celkem	15,77	16,70	17,20	18,38	20,01	21,35

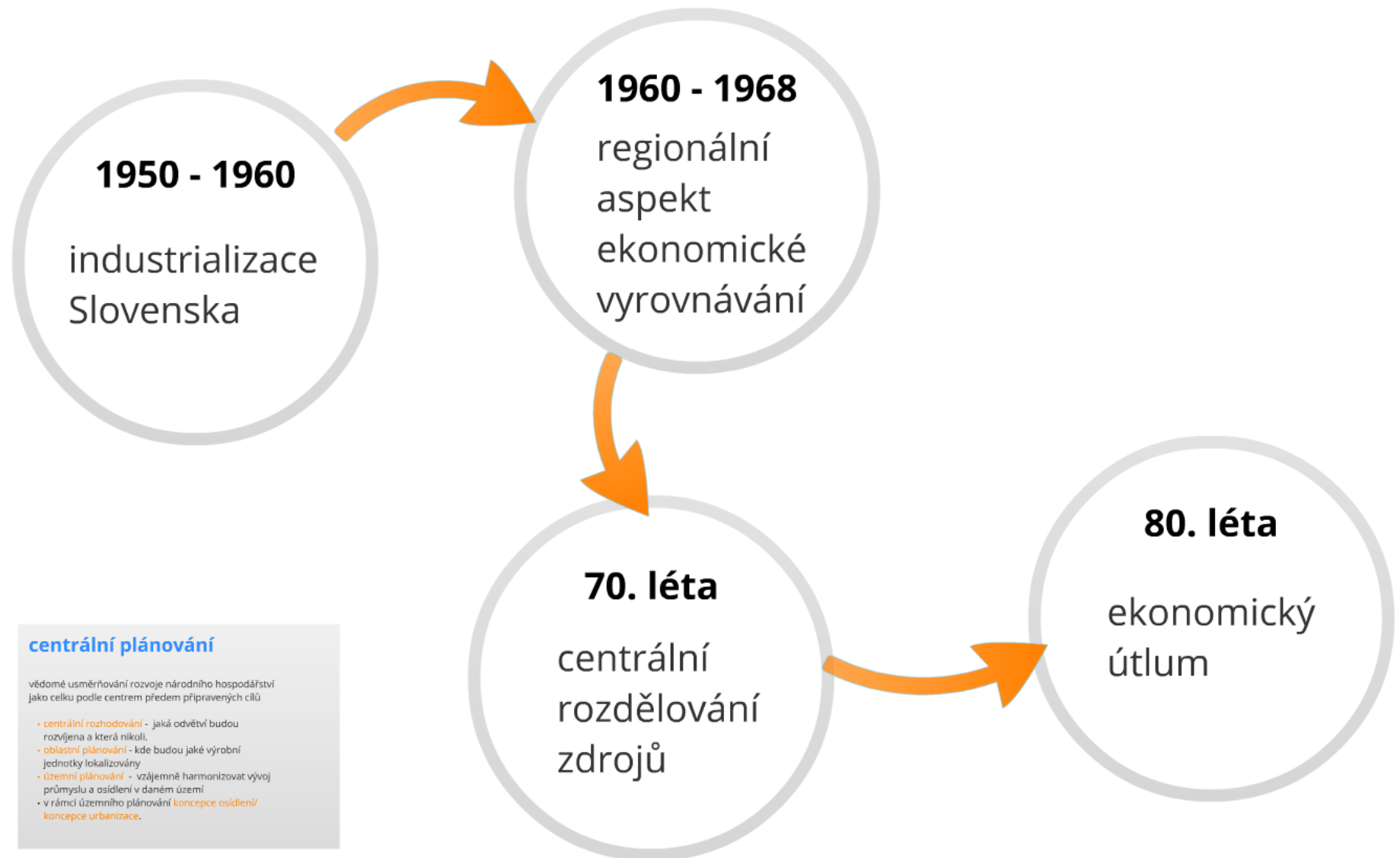
Tab. 2.1.3: (pokračování)

Kategorie středisek (komplexní regionální velikost 1980)	1930	1950	1961	1970	1980	1989
Česká republika						
1 000,0 +	8,89	11,89	11,84	11,63	11,49	11,71
500,0 - 999,9	5,86	7,11	7,83	8,95	9,14	9,36
100,0 - 499,9	5,51	6,51	6,81	7,49	8,15	8,47
50,0 - 99,9	8,31	8,64	9,25	10,08	10,90	11,51
20,0 - 49,9	6,96	7,61	7,81	8,59	9,81	10,48
Celkem	35,53	41,76	43,54	46,74	49,49	51,53
Slovenská republika						
500,0 - 999,9	5,12	6,08	6,25	6,74	7,62	8,30
100,0 - 499,9	6,07	6,00	6,72	8,36	10,02	11,30
50,0 - 99,9	5,02	5,22	5,75	6,65	8,25	9,58
20,0 - 49,9	7,58	8,73	8,86	10,14	12,34	14,28
Celkem	23,79	26,03	27,58	31,89	38,23	43,46

Tab. 2.1.4: Řádovostní (měříková) diferenciaci ve vývoji rozmístění obyvatelstva

Hodnocená jednotka	Jednotky vnitřní diferenciaci (počet)	Územní koncentrace obyvatelstva (H)						
		1869	1890	1910	1930	1950	1970	změna H ¹
Česká republika	Kraje 1960-1990 (7)	58,0	58,8	60,2	62,1	62,9	63,9	5,9
Česká republika	Kraje 1949-1960 (13)	58,9	60,5	63,1	64,5	67,0	68,1	9,2
Průměrný kraj 1960-1990	Okresy 1960-1990 (10)	58,9	61,1	64,8	66,8	69,2	70,9	12,0
Průměrný kraj 1949-1960	Okresy 1949-1960 (14)	59,8	62,3	66,7	68,5	72,2	74,5	14,7
Mikroregion Mladá Boleslav	Subregiony (11)	66,3	68,0	73,6	77,1	78,7	81,0	14,7
Průměrný subregion	Obce (11)	64,1	65,3	65,4	65,5	67,6	67,9	3,8

poválečné rozvojové etapy

centrální plánování

vědomé usměrňování rozvoje národního hospodářství jako celku podle centrem předem připravených cílů

- **centrální rozhodování** - jaká odvětví budou rozvíjena a která nikoli.
- **oblastní plánování** - kde budou jaké výrobní jednotky lokalizovány
- **územní plánování** - vzájemně harmonizovat vývoj průmyslu a osídlení v daném území
- v rámci územního plánování **koncepte osídlení/ koncepte urbanizace.**

regionálně- ekonomické disparity

ekonomický rozdíl
mezi Čechami a
Slovenskem

odsun německého
obyvatelstva
z příhraničních
oblastí

latentní
nedostatek
průmyslu v jižní
části republiky

ekonomické plánování

decentralizační tendence/
vyrovnávání
meziregionálních rozdílů

VS.

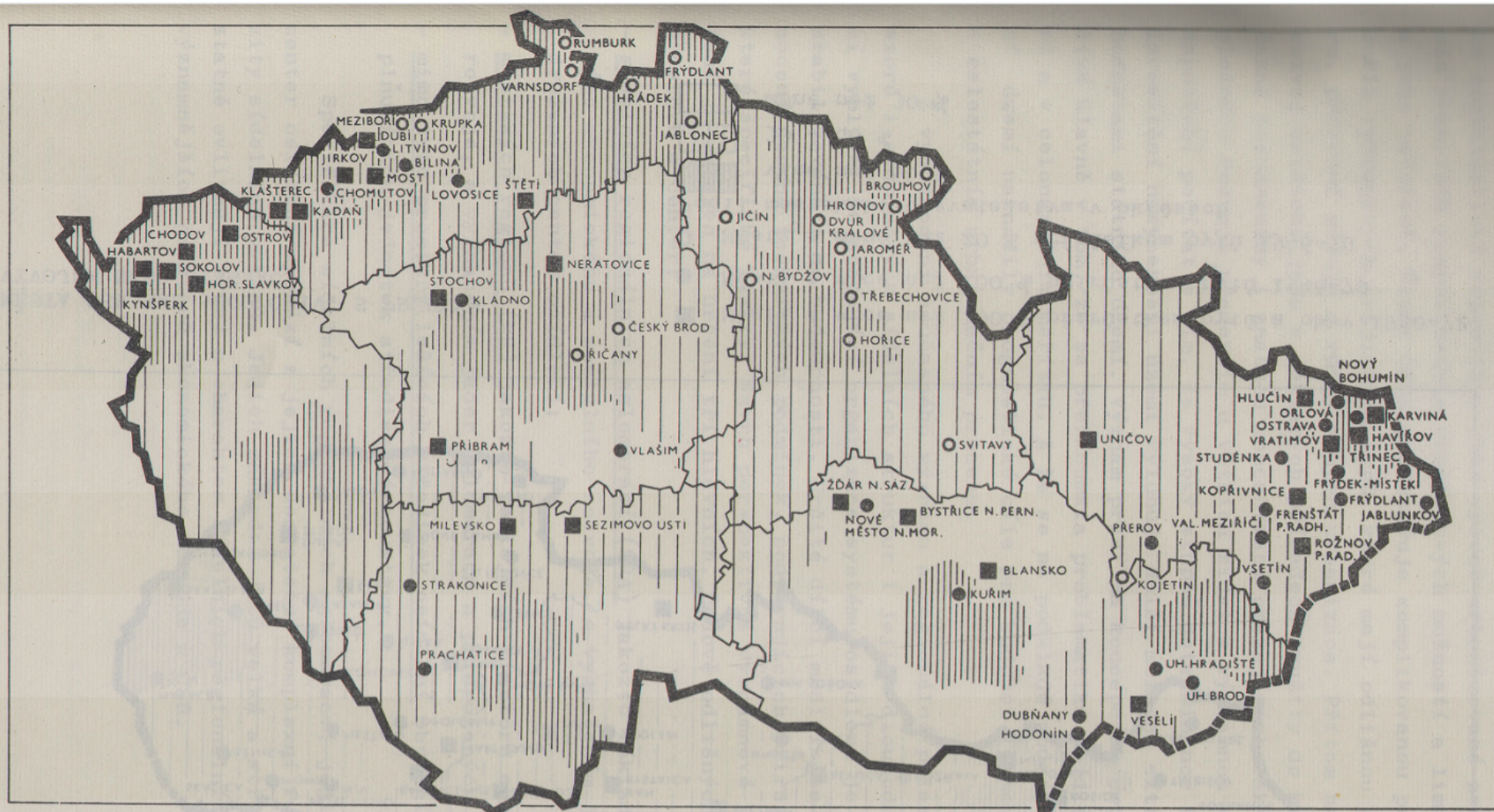
rozvíjení starých
průmyslových oblastí

průmyslová politika

VS.

sídelní politika

MĚSTA ČSR NAD 5000 OBYV. S PRUDKÝM
VÝVOJEM NEBO STAGNACÍ

- Města s více než 100 % přírůstkem bytů a obyv.
- Města s více než 100 % přírůstkem bytů 1946-70
- Města s méně než 20 % přírůstkem bytů 1946-70

Podíl městského obyvatelstva v okresech

- ▨ více než 60 %
- ▤ 30 - 60 %
- méně než 30 %

územně-plánovací koncepce

středisková soustava osídlení

koncept sítě střediskového osídlení:

- **střediska místního významu** (SOMV, 1500 až 2000 obyvatel)
- **střediska obvodního významu** (SOOV, 30 – 80 000 ob.)
- **střediska oblastního významu**

koncentrace finančních prostředků na investiční akce,

zlevnění administrativy koncentrovaných zařízení

úpadek nestřediskových obcí

[illegible]

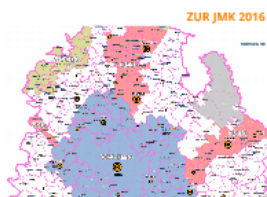
sídelní aglomerace

druhá generace koncepcí

nesouhlas s rozptylem prostředků do centrálních míst,
důraz kladený na význam měst

doplňěk střediskového konceptu

aglomerace a urbanizační pásma

[illegible]

středisková soustava osídlení

koncept sítě střediskového osídlení:

- střediska místního významu (SOMV, 1500 až 2000 obyvatel)
- střediska obvodního významu (SOOV, 30 – 80 000 ob.)
- střediska oblastního významu

koncentrace finančních prostředků na investiční akce,

zlevnění administrativy koncentrovaných zařízení

úpadek nestřediskových obcí

Členění obyvatelstva podle kategorizace sídel (sčítání 1980)

Členění sídelních útvarů	Počet obcí	Počet sídel	Počet obyvatel	
			absolutní	v %
nestředisková sídla	3 544	9 188	2 098 088	20,4
střediska osídlení místního významu	850	3 809	2 423 992	23,5
střediska osídlení obvodního významu	177	2 417	5 755 026	56,1
c e l k e m	4 571	15 414	10 291 927	100 %

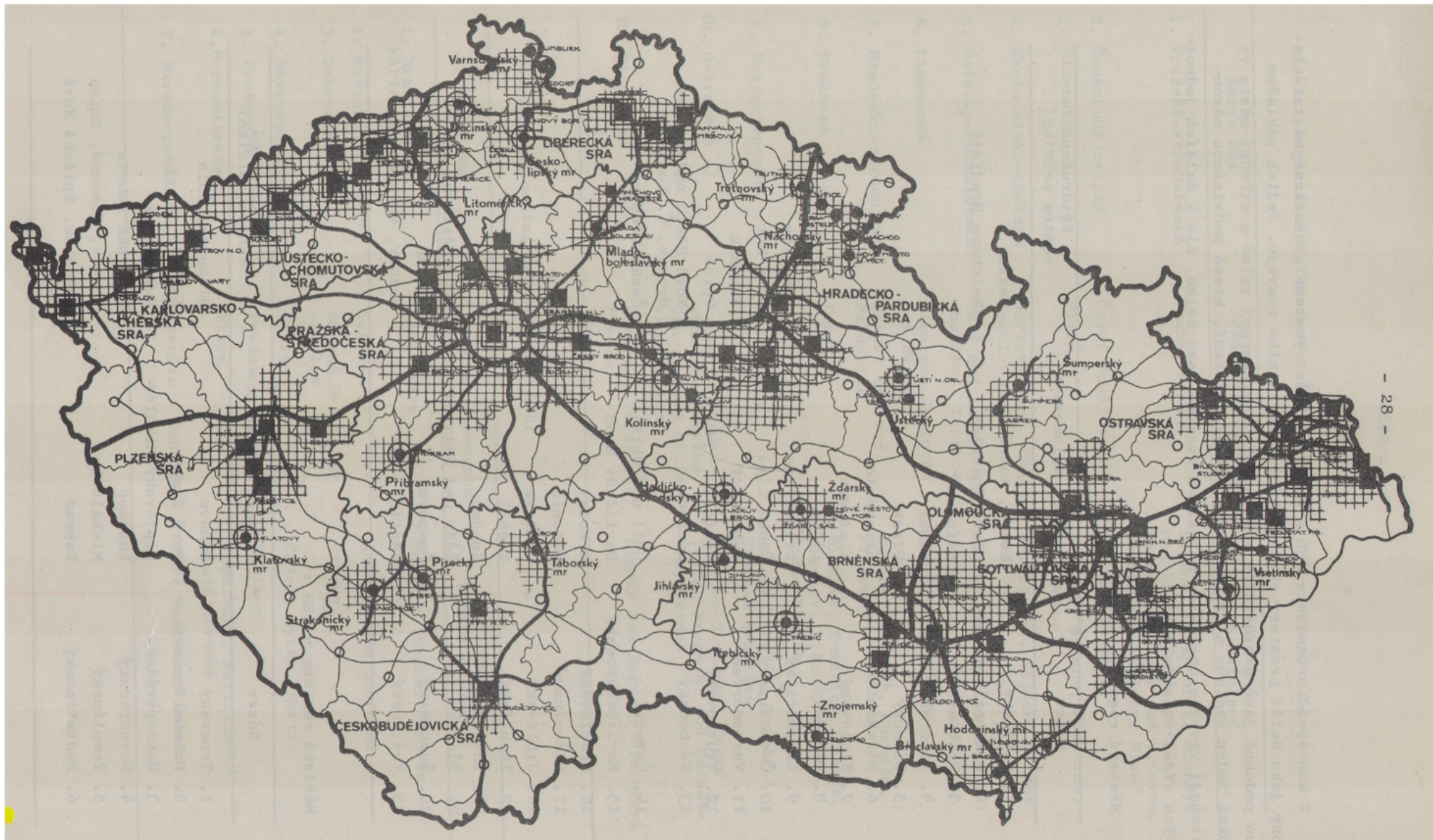
sídelní aglomerace

druhá generace koncepcí

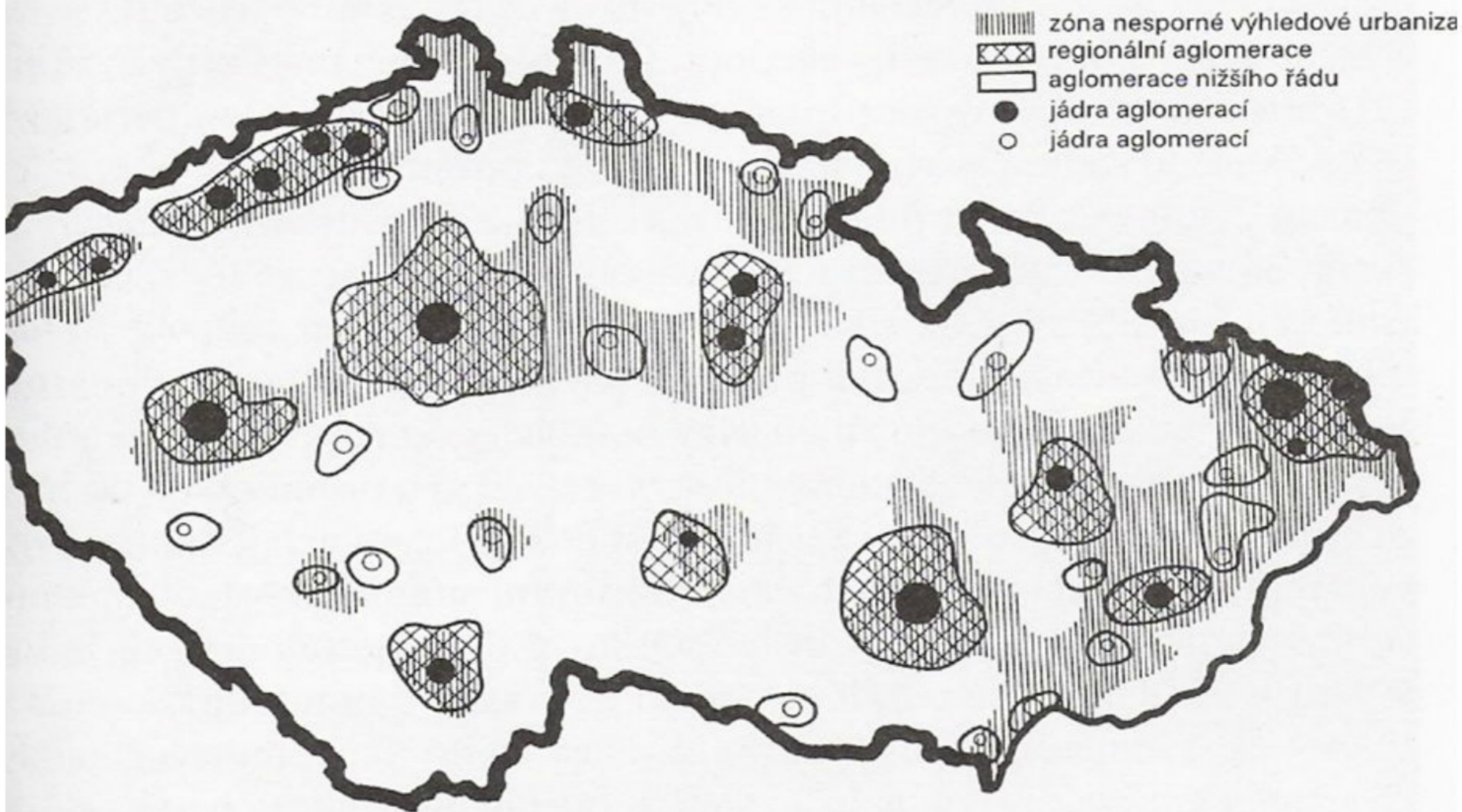
nesouhlas s rozptylem prostředků do centrálních míst,
důraz kladený na význam měst

doplňěk střediskového konceptu

aglomerace a urbanizační pásma

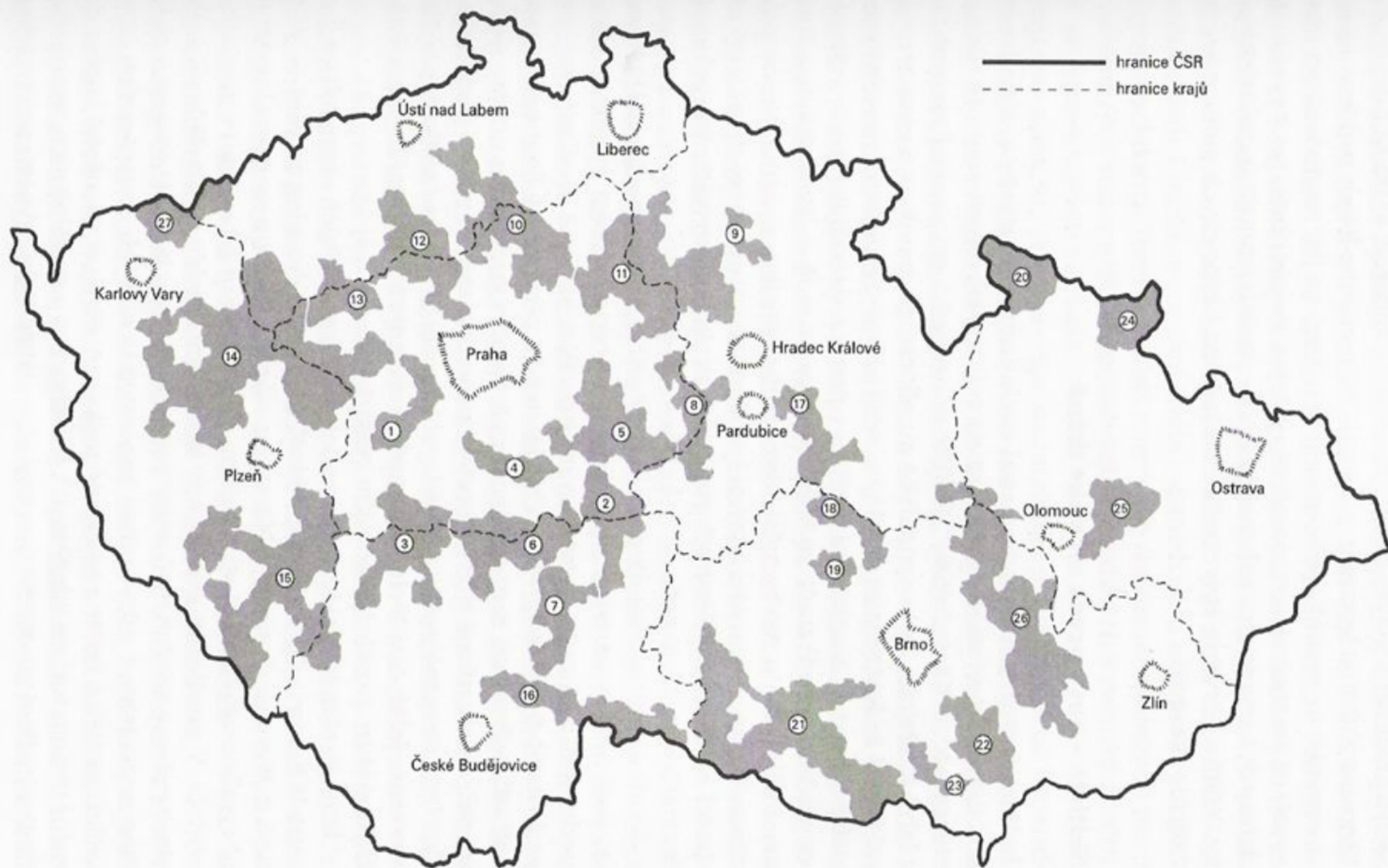

Hlavní směry urbanizace ČSR podle Terplanu z roku 1975

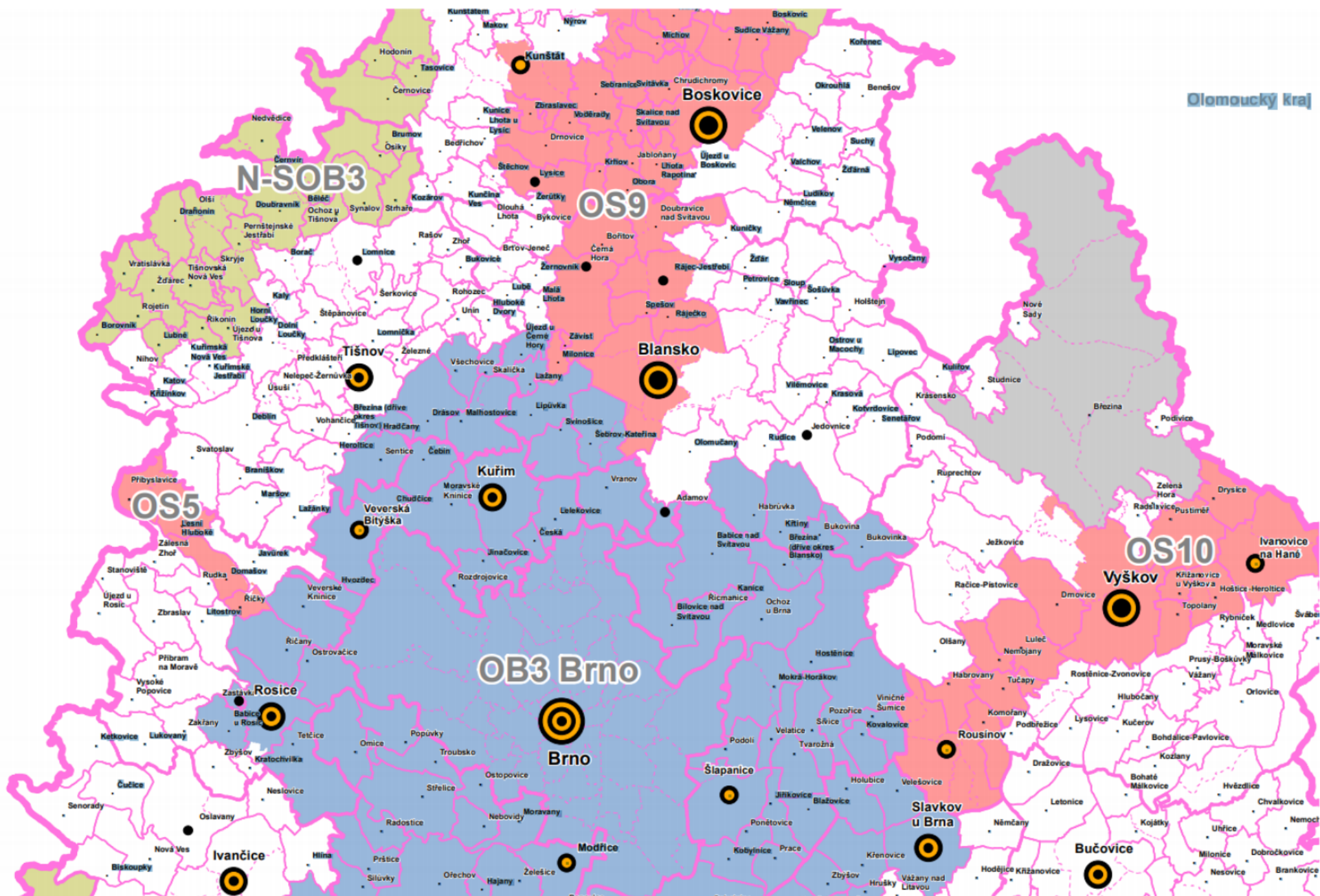

Popis střediska		Středisko osídlení	Význ. kat.	Okres	Charakter střediska		Vztahy k IUP			Druh kategorie			Agglomerovaná sídla
v kraji	v ČSR				KFV	SRV	hl.	vedl.	dopl.	SOV	SOV	změna	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	9	Ústí n.L. x)	A ₃	Ústí n.L.	102,2	146	x			x			Chabařovice, Něstemice
2	11	Liberec x)	A ₃	Liberec	95,8	115	x			x			Vratislavice n.N.
3	12	Most x)	A ₃	Most	95,7	127	x			x			Komořany, Litvínov, Lom, Meziboří, Záhoří
4	13	Teplice x)	B ₁	Teplice	74,9	73	x			x			Dubí, Krupka
5	18	Děčín x)	B ₁	Děčín	54,7	65	x			x			Boletice n.L.
6	21	Chomutov x)	B ₁	Chomutov	50,3	63	x			x			Jirkov
7	26	Jablonec n.N.	B ₂	Jablonec n.N.	42,0	47	x			x			
8	29	Litoměřice x)	B ₂	Litoměřice	39,4	61	x			x			Lovosice, Terežín
9	54	Česká Lípa	C ₁	Č.Lípa	21,8	39		x		x			
10	55	Kadaň x)	C ₁	Chomutov	21,4	22	x			x			Klášteřec n.O.
11	57	Žatec	C ₁	Louny	20,8	22				x			
12	62	Louny	C ₁	Louny	19,1	30			x	x			
13	76	Varnsdorf	C ₁	Děčín	16,6	21		x		x			
14	83	Bílina x)	C ₁	Teplice	15,5	16	x			x			Lednice
15	88	Roudnice n.L.	C ₂	Litoměřice	14,3	26				x			
16	93	Tanvald x)	C ₂	Jablonec n.N.	12,9	13	x			x			Smržovka, Desná
17	102	Rumburk	C ₂	Děčín	11,5	19		x		x			
18	114	Nový Bor	C ₂	Česká Lípa	10,3	16		x			x		
19	122	Duchcov	C ₃	Teplice	9,1	13	x				x		

Kolona 3: Uvede se název střediska osídlení, a to i v případě, že toto středisko je aglomerováno se sídly uvedenými v kolonce 14. V tomto případě vyjadřuje charakteristika střediska celý aglomer. sídelní útvar.

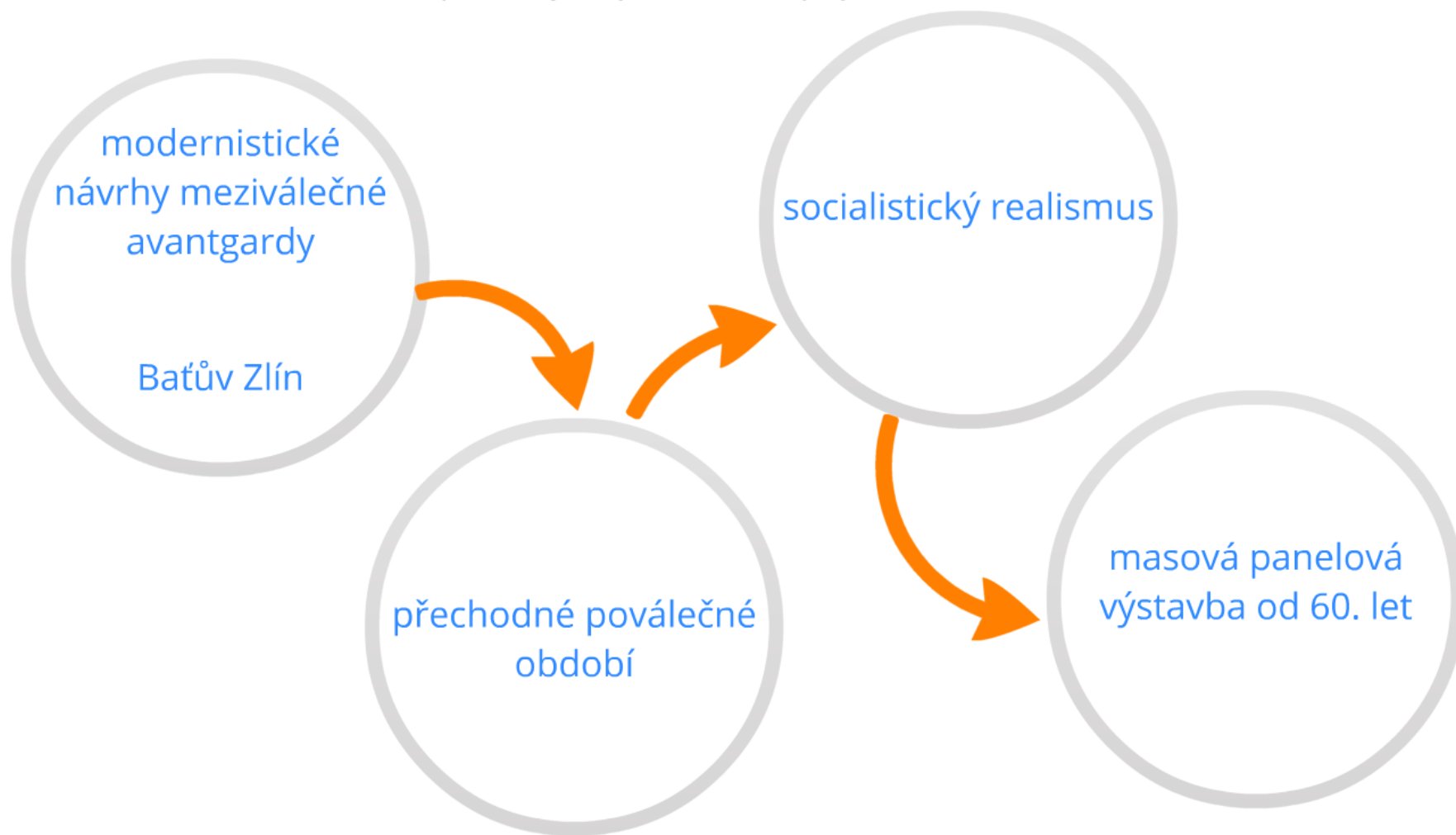
ZUR JMK 2016

řešení bydlení

bydlení (a průmysl) jako symboly "socialistické modernity"

kontext: *poválečná bytová krize
rozsáhlé přesuny obyvatelstva spojené s dosídlováním a industrializací*

meziválečná (levicová) avantgarda

myšlenky kolektivního bydlení a industrializace výstavby

Karel Teige: Minimální byt a kolektivní dům

*nejmenší byt je třeba řešit jako obytnou buňku pro dospělého jednotlivce;
tyto buňky jest třeba seskupit do velkých obytných úlů...*

Baťův Zlín

zájem o standardizaci a prefabrikaci (zkušenosti se standardizovanou výstavbou cihlových a železobetonových konstrukcí)

standardizované plány továrních měst

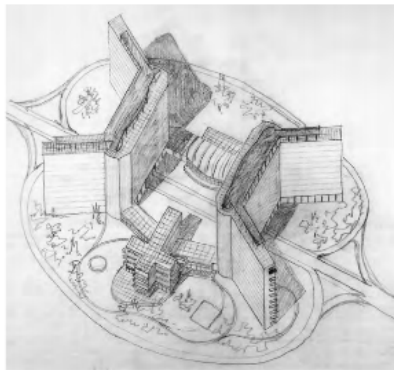
poválečné přechodné období

první momenty masové výstavby navázané na předválečný modernismus
dvouletý plán 1947-48

vzorná sídliště

kolektivní dům Litvínov

Hilský, Linhart

původní plán - 35 kolektivních domů

často atypické prvky - nízká možnost standardice - drahá výstavba

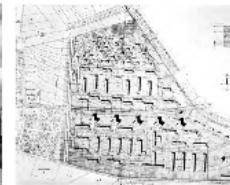

pracovní skupiny pro návrhy standardizovaných bytů a rodinných domků

KLADNO

MOST

OSTRAVA

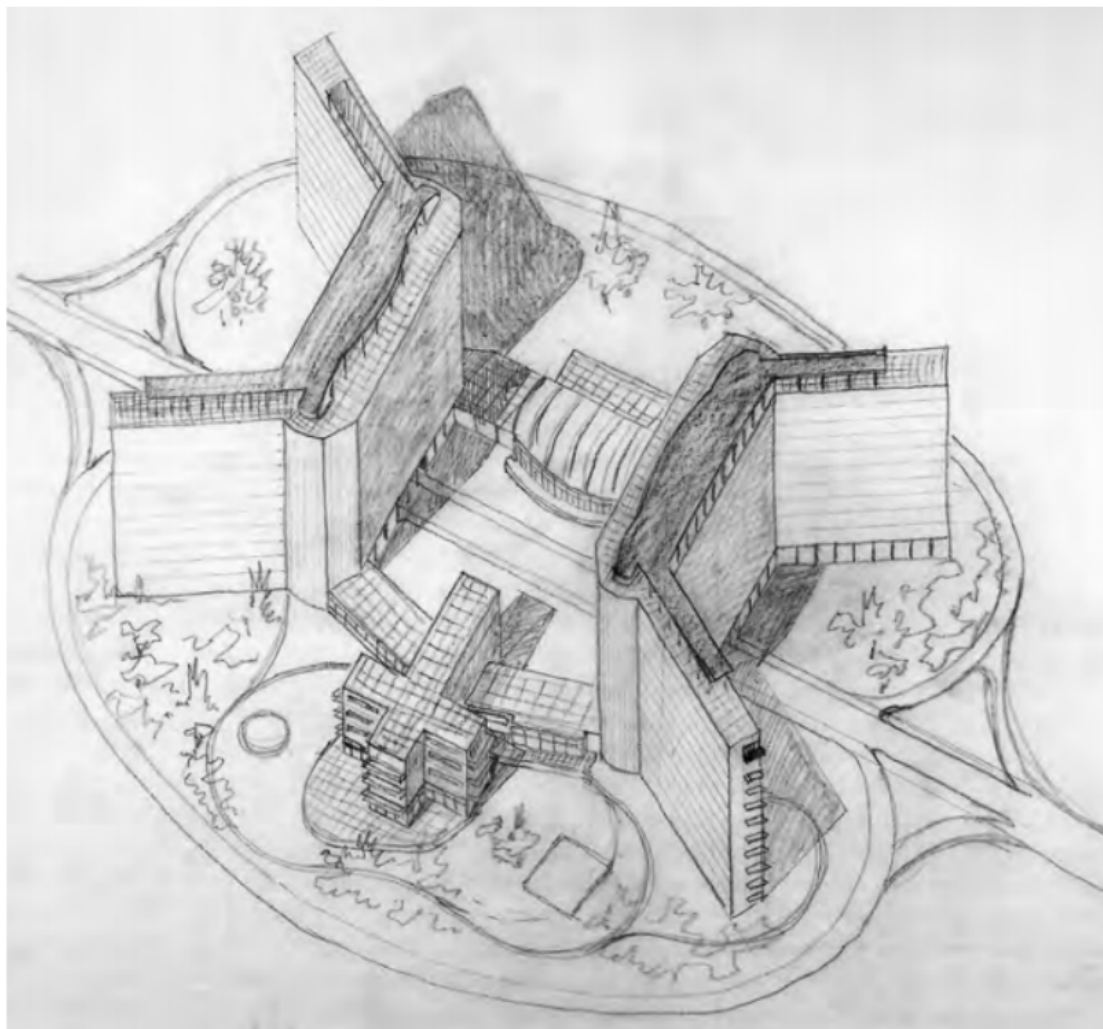
standardizované rodinné domy Istebná

celkový nízký výkon stavebnictví v rámci dvouletého plánu

po roce 1948 centralizace výstavby a projektování - vznik Československých stavebních závodů a Stavoprojektu

kolektivní dům Litvínov

Hilský, Linhart

původní plán - 35 kolektivních domů

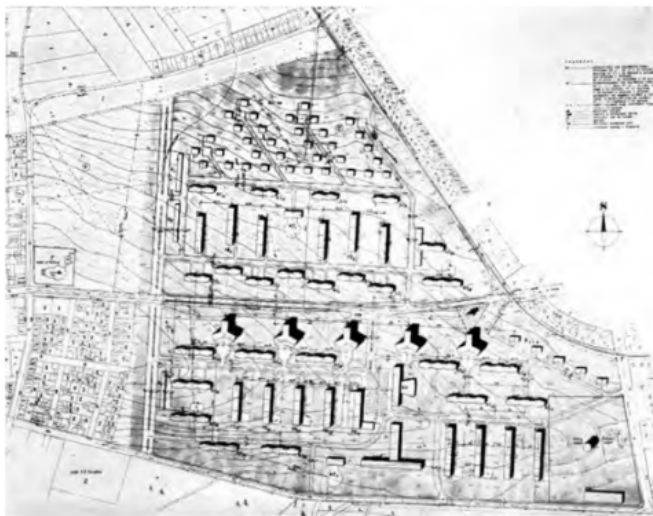
často atypické prvky - nízká možnost standardice - drahá výstavba

pracovní skupiny pro návrhy standardizovaných bytů a rodinných domků

KLADNO

MOST

OSTRAVA

standardizované rodinné domy Istebná

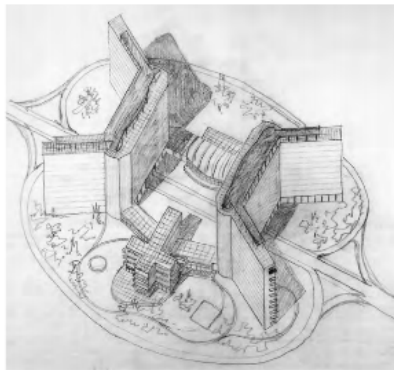
poválečné přechodné období

první momenty masové výstavby navázané na předválečný modernismus
dvouletý plán 1947-48

vzorná sídliště

kolektivní dům Litvínov

Hilský, Linhart

původní plán - 35 kolektivních domů

často atypické prvky - nízká možnost standardice - drahá výstavba

pracovní skupiny pro návrhy standardizovaných bytů a rodinných domků

KLADNO

MOST

OSTRAVA

standardizované rodinné domy Istebná

celkový nízký výkon stavebnictví v rámci dvouletého plánu

po roce 1948 centralizace výstavby a projektování - vznik Československých stavebních závodů a Stavoprojektu

socialistický realismus

spíše opak meziválečného modernismu - inspirovaný aktuální sovětskou praxí

1948 - 1955

politicky podporovaný - historizující - estetizující - důraz na detail

SORELA ovšem nepopírala principy typizace a standardizace výstavby

často kvalitní urbanistická kompozice (parter, obytné dvory, apod...)

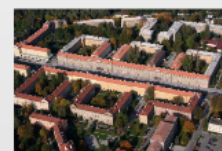
Nová Ostrava

největší bytový projekt tehdejšího Československa (redukováno na Ostrava - Poruba)

Haviřov

Bludovice-Šumbark (od 1955 Haviřov) - součást projektu Nová Ostrava

Ostrov n. O.

Nová Dubnica

Nová Ostrava

největší bytový projekt tehdejšího Československa (redukováno na Ostrava - Poruba)

Havířov

Bludovice-Šumbark (od 1955 Havířov) - součást projektu Nová Ostrava

SPOLUČNOST PRO
VÝHLASU DOPRAVU

Copyright SPVD

Ostrov n. O.

Nová Dubnica

masová panelová výstavba

od druhé poloviny 50. let návrat k čistému modernismu

důraz na ekonomiku výstavby = prefabrikace = panelová sídiště

snížování počtu architektonických prvků

vývoj konstrukčních soustav

"proudová" výstavba

G40 rok 1952 - první dům ve Zlíně - vliv sověty
Zlín, Píseň, Praha

G57 první skutečně celostátní soustava
téměř bez estetických prvků
do 70. let

B60 krojská (brněnská) varianta G57

G-OS ostravská varianta G57

soustavy
T018, 028, 038 do konce 60. let
tzn. blokové panely (jak chci, tak z betonu)
dávají i na venkově

T06B nejčastější soustava
mnoho variant
od 1. třetiny 60. let

T08B větší rozpon (6 metrů)

BA-NKS nová soustava vyvinutá od 70. let
vyšší bezpečnost a energetická
úspornost

VVÜ-ETA úprava T08B dle zásad NKS
od 70. do 90. let

B70 Brno a severní Čechy
čistý půdorys

soustavy
OP nejmodernější soustavy
od 80. let
v některých typech zděná jádra

Larsen_Nielsen dánská licence
od 80. let

problémy nedostatečné občanské vybavenosti, kvality výstavby a urbanistické kompozice

Brno - Lesná (1961) - příklad kvalitního panelového sídliště (architekti Zounek, Rudiš)

další: Kladno - Sítná, Praha - Invalidovna či Ďáblice

G40

rok 1953 - první dům ve Zlíně - vliv sorely

Zlín, Přerov, Praha

G57

první skutečně celostátní soustava
téměř bez estetizujících prvků
do 70. let

B60

krajská (brněnská) varianta G57

G-OS

ostravská varianta G57

soustavy
T01B,02B,03B

do konce 60. let
tzv. blokopanely (jak cihel, tak z betonu)
často i na venkově

T06B

nejčastější soustava
mnoho variant
od 1. třetiny 60. let

T08B

větší rozpon (6 metrů)

BA-NKS

nová soustava vyvíjená od 70. let
vyšší bezpečnost a energetická
úspornost

VVÚ-ETA

úprava T08B dle zásad NKS
od 70. do 90. let

B70

Brno a severní Čechy
členitý půdorys

soustavy
OP

nejmodernější soustavy
od 80. let
v některých typech zděná jádra

Larsen_Nielsen

dánská licence
od 80. let

masová panelová výstavba

od druhé poloviny 50. let návrat k čistému modernismu

důraz na ekonomiku výstavby = prefabrikace = panelová sídiště

snížování počtu architektonických prvků

vývoj konstrukčních soustav

"proudová" výstavba

G40 rok 1952 - první dům ve Zlíně - vliv sověty
Zlín, Píseň, Praha

G57 první skutečně celostátní soustava
téměř bez estetických prvků
do 70. let

B60 krojská (brněnská) varianta G57

G-OS ostravská varianta G57

**soustavy
T018,028,038** do konce 60. let
tzn. blokové panely (jak chci, tak z betonu)
dávají i na venkově

T06B nejčastější soustava
mnoho variant
od 1. třetiny 60. let

T08B větší rozpon (6 metrů)

BA-NKS nová soustava vyvinutá od 70. let
vyšší bezpečnost a energetická
úspornost

VVÜ-ETA úprava T08B dle zásad NKS
od 70. do 90. let

B70 Brno a severní Čechy
čistý podorys

**soustavy
OP** nejmodernější soustavy
od 80. let
v některých typech zděná jádra

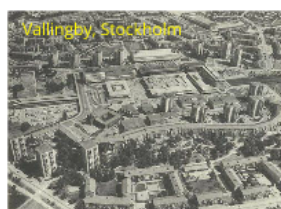
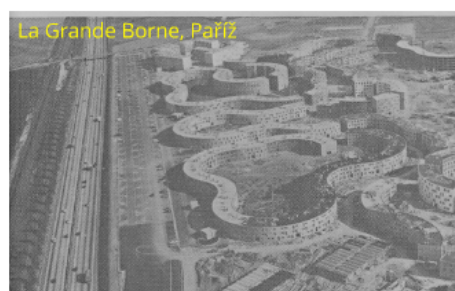
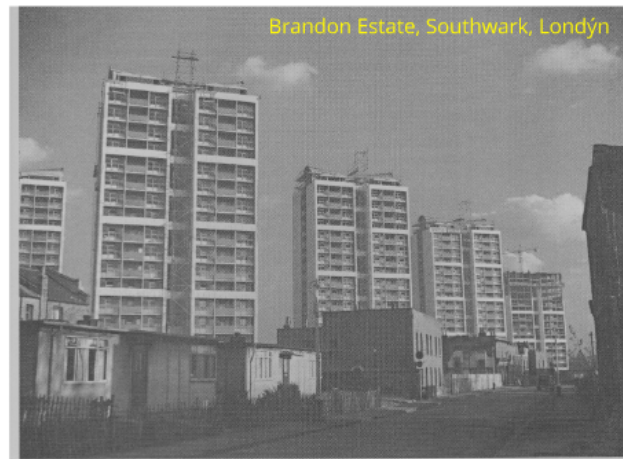
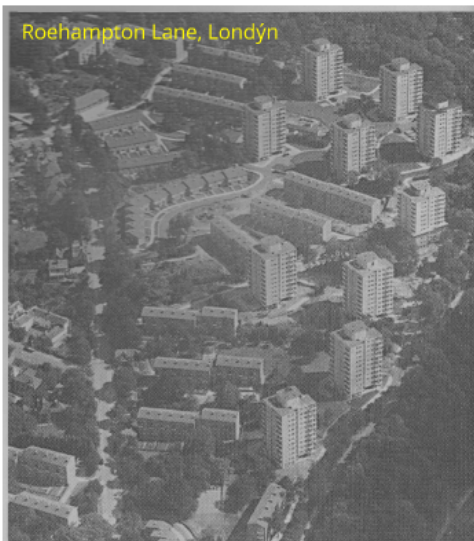
Larsen_Nielsen dánská licence
od 80. let

problémy nedostatečné občanské vybavenosti, kvality výstavby a urbanistické kompozice

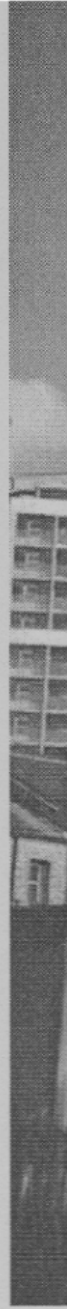
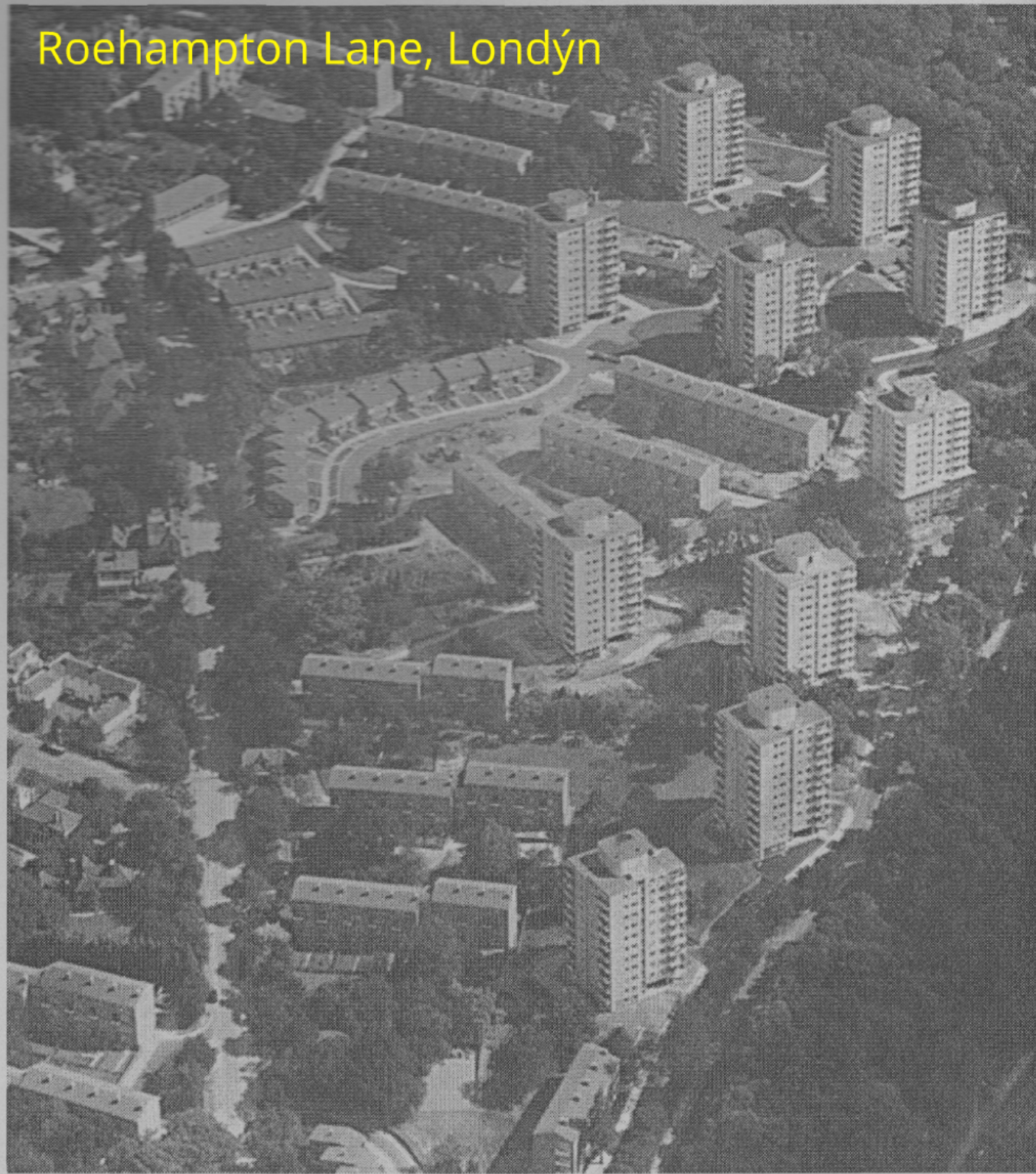
Brno - Lesná (1961) - příklad kvalitního panelového sídliště (architekti Zounek, Rudiš)

další: Kladno - Sítná, Praha - Invalidovna či Ďáblice

sídlišť v západní Evropě

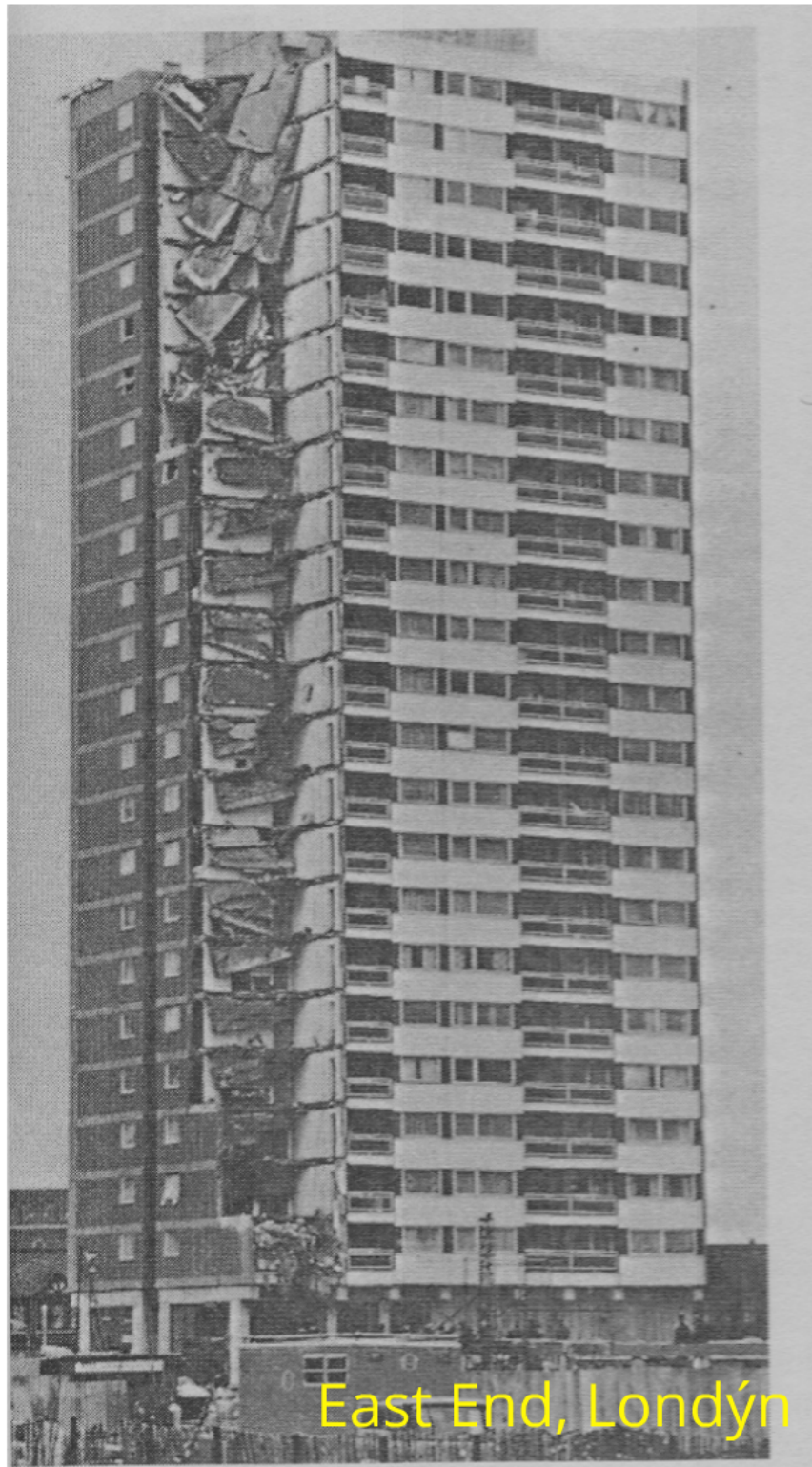

Roehampton Lane, Londýn

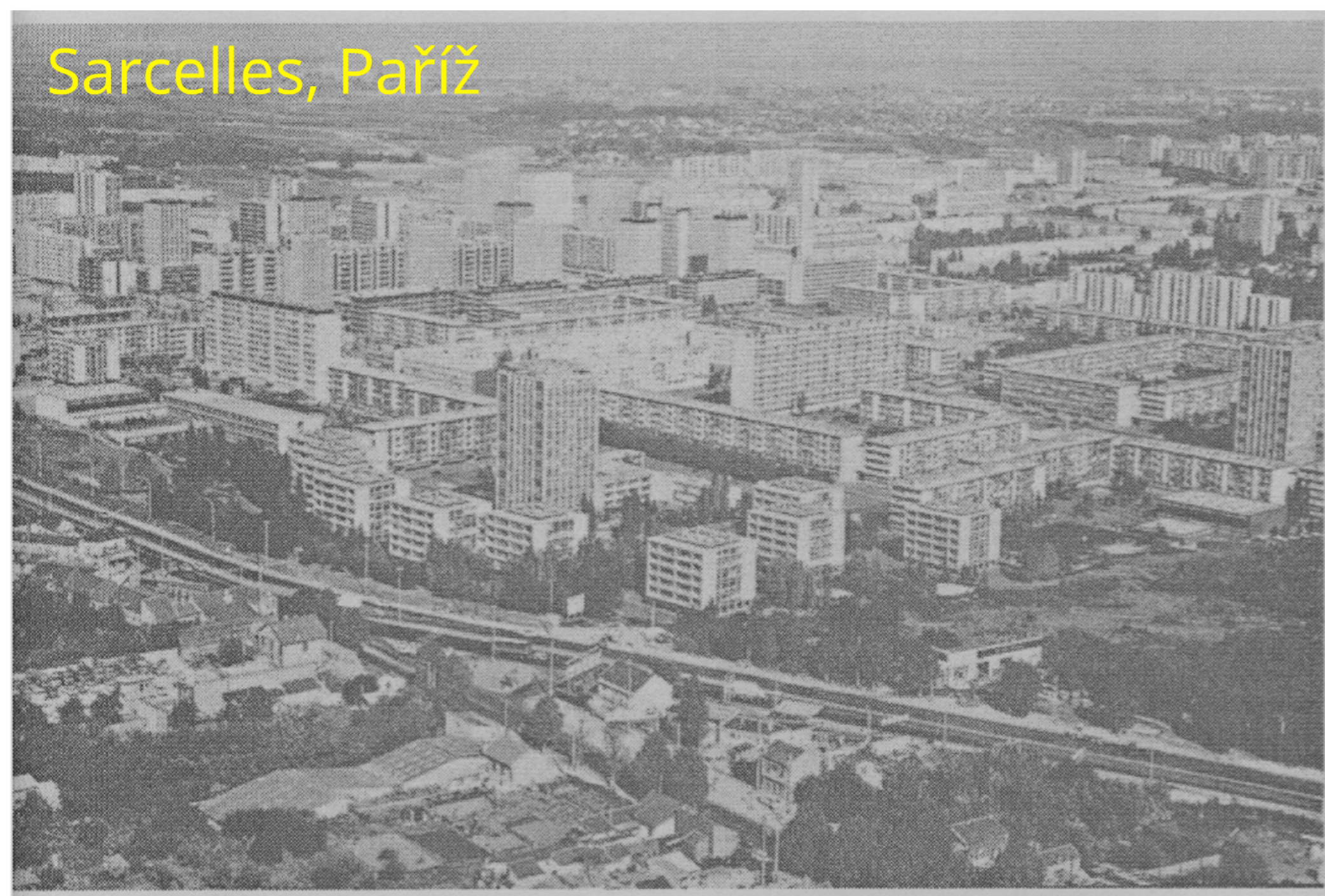
Brandon Estate, Southwark, Londýn

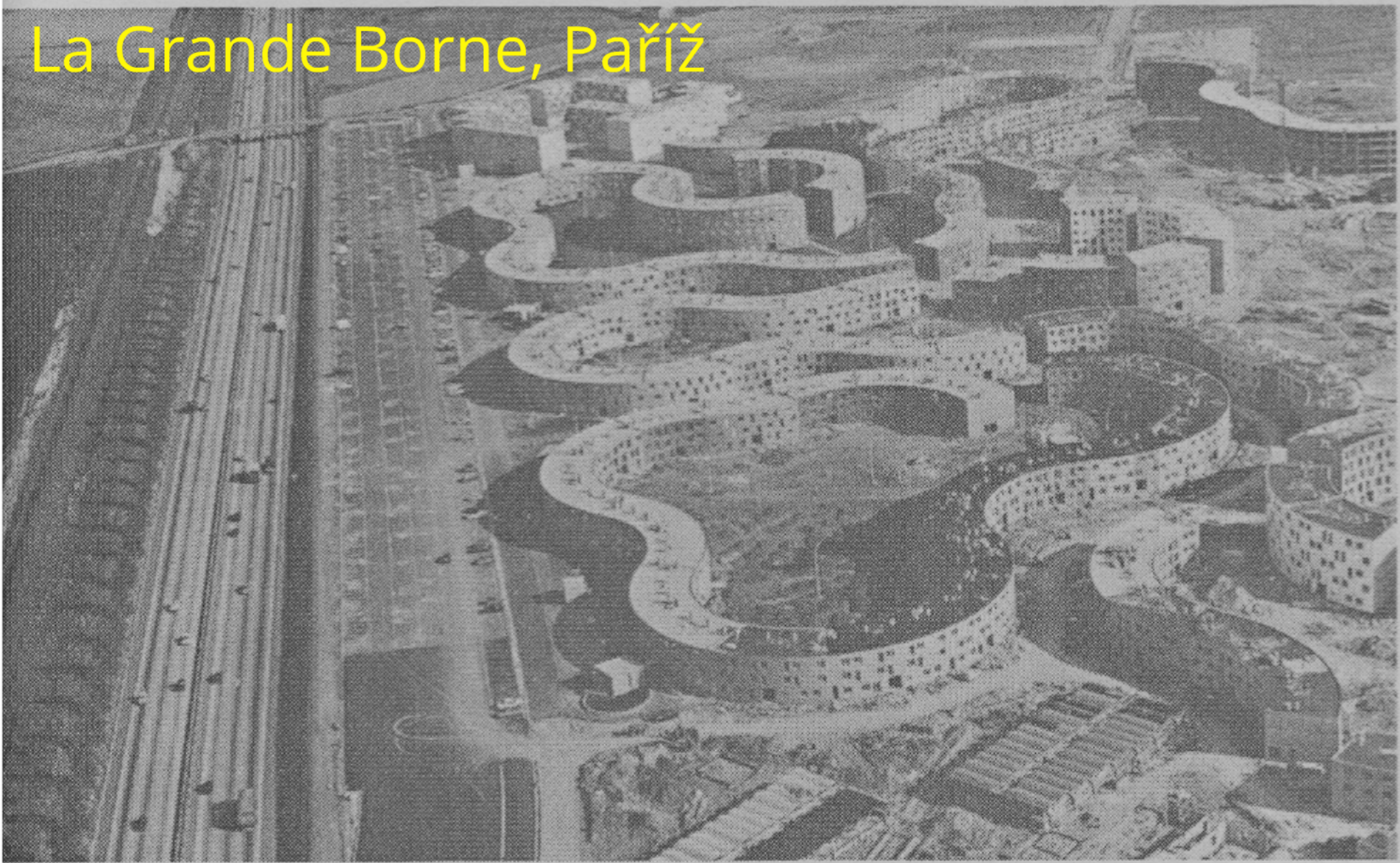

East End, Londýn

Sarcelles, Paříž

La Grande Borne, Paříž

Hansaviertel, Západní Berlín

Markisches Viertel, Západní Berlín

Vallingby, Stockholm

Helsinki

TAPIOLA

